

MONARCHIA AUSTRO-UNGARICA.

Transilvania.

Brasiovu 19 Iuliu 1870.

La situatiune.

Candu se afl6 Nr. trecutu sub presa abia puturamu veri important'a telegrama despre anuciudu dechiararei de resbelu prescurtata.

Telegram'a in totu cuprinsulu ei e urmat6ri'a:

Vien'a 16 Iuliu 7 6re 40 min. inainte, sosita la 12 6re 45 min. dupa am6di.

„Eri ministrulu Franciei Ollivier iff camer'a depntatiloru, 6r' ducele de Grammont in senatulu Franciei au anuciudu dechiararea de resbelu in contra Prusiei, pentru violarea internuciului Benedetti prin regele Prusiei. Parisulu se afla intr'o iritare infricosiata. Massa de poporu crucesce boulevardulu, cantandu Marseillais'a si strigandu; „Se trai6sca imperatulu! diosu cu Bismark!“

„Regele Prusiei a conchiamatu consiliulu federale alu Germaniei de nordu, pentru a pertracta caus'a ac6sta de casu alu federatiunei. Astadi mai impartasimu a d6ua telegrama:

Parisu 18 Iuliu. Regimentele francesese, cari pornescu catra campulu de lupta la Rinu, fura salutate de catra poporu cu cele mai vii ovatiuni. Astadi de s6ra se tramite dechiararea de resbelu a Franciei la Prusi'a. Entusiasmulu pentru resbelu in Parisu e f6rte mare si in provincie a ajunsu la punctulu de culminatiune. Drumulu catra Metiu si Verdunu e cuprinsu de armata si de carrelorulu belice.“ —

In Ems se intalnira cancelariulu rusescu principele Gortschakoff cu contele Bismark cu regele si br. Werther solulu prusu din Parisu si au inchiaiatu o aliantia ruso-prusiana. — Austri'a -si tiene inca mana libera, totusi nu se va desparti de nationalea Germania in marele resbelu in contra Franciei. Angli'a vre a ajuta sustinerea pazei; incingunduse inse resbelulu nu p6te nici ea reman6 neactiva in partea politicea occidentali, pana unde cere cumpan'a dr6pta europ6na.

Unu manifestu alu Franciei va cuprinde si adeverat'a causa, pentruce s'au anuciudu dechiararea de resbelu; pana acum se mai scrie dela Ems, unde se afl6 regele Prusiei. ca fiindu acolo si internuciulu francesu Benedetti, acesta ar' fi cerutu dela regele Prusiei, c6 dupa ce se impartasi scirea oficiale la Parisu, ca principele Hohenzollern abdice de candidatura tronulu Spaniei, se lu autorizeze, c6 se mai telegrafeze la Parisu: Cumca regele se obl6ga pentru viitoriu, a nu -si mai da nici odata v6ia, candu ar' mai vre a reveni Hohenzolleri, la candidatura. Regele Prusiei respinse a mai primi pe solulu francesu, si cu refusu prin adjutantulu seu ei spuse in modu oficiale: „Ca Maiestatea Sa, n'are mai multu nemica a mai impartasi solului. Ac6sta e violarea lui Benedetti si prin elu a gub. imperatulu Napoleonu, in a carui pers6na a vorbitu. — Suntu minciuni scornirile diurnaleloru indusmanite.“ —

Regele Prusiei se duse indata la Berlinu, unde s'au si conchiamatu t6te trupele facultate sub arme, si s'a emisu ordinatiune, care opresce a esporta orce arme s6u necesaria la resbelu; militi'a s'a rechiamatu t6ta sub arme s'au demandatu si punerea pe

pitioru a puterei armate de Sacsoni'a si alte state federate.

Prusi'a -si dede de omu; ea credea, ca va amana caus'a cu momenele; inse francesii j6ca tocma rol'a ce o joc6 Prusi'a facia cu Austri'a in 1866 si nu voiesce a da locu siovaelorulu aduncimei germane, care si cu candidatur'a ac6sta tientesce la plane a nadusi 6r' simtiulu nationale alu ginte romane, care reincepu a merge pe calea unirei si in a carei frunte Napoleonu a redicatu standartulu si paladiulu simtiului nationale. Ac6sta o dice chiaru diurn. „B6rs. Ztg.“ din Berlinu, descoperindu, ca s'a venatu cu scopu candidatur'a unui princ. germanu pe unu tronu latinu, c6 in elu se mai afl6 germanii inca o garantia in contra unei comune actiuni a ginte romanice, in capulu careia s'ar redica Napoleonu bunu bucurosu de duce, spre a o face puternica si dusmana culturai nemtiesci, cu nisuintie stricati6se viitorului loru: „Fara indoie6la“, dice „B6rs. Ztg.“, „in sensulu acesta e si misiunea princ. din Romani'a in c6sta Austriei si la chiaia Dunarei f6rte importanta.“ — Nebunii de spaniolo-romani, ei abia apucara la unu resufletu nationale liberale si -si perdura mintile, c6 se-si puna ciocanu in capu tocma cu planuri profunde de cele mai aine de a renadusi simtiulu nationale romanu prin machiavelismulu strainu sub flamur'a cosmopolitica redicata in soldulu germanismului. —

Acestu pericolu vre Franci'a alu departa de ginte latina, favorandu si pe pretendentulu la tronulu Spaniei, pe fiulu exreginei Isabel'a, Alfonso.

Belgiu -si pastr6za neutralitatea. Elveti'a asemene. Adunarea republicei vot6 spre scopulu acesta unu creditu netiermuru regimului. W6rtemberg'a, regatulu, a ordinatu mobilisarea armatei. In Baden, ducatululu, au sositu oficiari pretoriali (de stabu) prusiani, spre a redica una tabera de 25 mii ostasi; Bavari'a sta nedecisa c6 si alte state ale Germaniei, cari nu potu mistui cucerirea prusiana, cum e Anover'a, Hasi'a, Sacsoni'a. Danimarc'a tiene activa cu Franci'a, Itali'a asemene, Spani'a romane privit6ria; ea a comunicatu prin solulu Olozaga Franciei oficialminte, ca principele Leopoldu a renuciatu la candidatur'a sa. Ce voru face Orientulu, Austro-Ungari'a, Greci'a, Turci'a, Poloni'a, republicanii si slavii de sudu?! —

Se voru mesura dar' d6ue ginte, dupa cum s'au mesuratu de candu ecisite Europ'a, latinismulu si germanismulu, pentru a-si apera prestigiulu si orgoliulu nationale, de sireti'a subminat6ria, — d6ca Germani'a va merge cu Prusi'a; 6r' localisanduse resbelulu numai intre aceste d6ue poteri, se voru rafui ele de restantiele remase det6rie dela Sadov'a: confiniere renane apromise de Bismark Franciei atunci, Schleswigulu la Danimarc'a in puterea pazei dela Prag'a si interdictulu de a se trece lini'a Menului la Germani'a de sudu. Se va amesteca si Rusi'a, c6 aliata a Prusiei: atunci Austri'a va trebui se intre si ea in actiune. „N. Fremdenblatt“ dice, ca cu Franci'a, unde? cum? Furtun'a va decide. —

Va invada Rusi'a in Orientu Austri'a va grabi preste Carpati. —

Tocma se scrie, ca comandantulu tieriei Ungariei s'a chiamatu prin telegrama la Vien'a, unde merse si c. Andr6ssy, si ac6sta chiamare se aduce in combinatiune cu o eventuala ocupare militar6sca a Romaniei prin Austro-Ungari'a. Unu resbelu de

rase se p6te incinge infricosiatu, incatu rezultatulu acestui resbelu p6te modifica multu chart'a statelorulu europene, d6ca resbelulu nu se va restringe, finindu cu iuti6la intre dusmanii nemidiolociti. 6ca ne sosesc alta telegrama:

Parisu 18 Iuliu. Eri s6ra plecara unu generalu cu mai multi oficiari cu dechiararea de resbelu la Prusi'a in Berlinu. Actiunea militaria va incepe in scurtu. —

De langa **Tornulu rosu** 11 Iuliu 1870.

Scirea adusa pre calea diurnalistica, camca Esc. Sa d. metrop. alu Albei Iulie Dr. I. Vancea si-a redicatu cu t6ta demnitatea si barbat6sca resolutiune, glasulu seu pentru aperarea can6nelorulu besericea orientali in sinodulu ecumenicu, a produsu pre aici in t6te partile cea mai placuta impresiune, nu numai in anitele credintiosiloru sei fii suflatesci, ci st6rse chiaru si respectulu si stim'a barbatilorulu de alta confesiune.

Noi, cari amu avutu ocaziune a cun6sce insusirile cele nobile, frum6sele talente, adunc'a erudit6tiune, si devotamentulu celu resolutu alu acestui capu besericescu, nu ne amu indoitu nici odata, cumca acel'a va lupta pre calea legale cu t6ta perseveranti'a pentru emanciparea besericea gr. cat., carea dica ori-cine ce va vrea, e totu odata si beserica nationale, carea s'a bucuratu de autonomi'a si independenti'a sa si pentru a caroru conservare nemoritoriulu archiereu Clainu a trebuitu se suferi si esiliu.

Noi credemu, ca in unu statu constitutionale, in care autonomiele diverselorulu confesiuni, suntu garantate prin legi sancionate, besericea gr. cat. in ast'a privintia, inca nu p6te fi mai pucinu considerata, decatu confesiunea judaica, prin urmare, nici ca p6te fi considerata c6 apendicea altei beserice, cari de pre nici odata n'a fostu atare.

Speramu si staruimu dar' pentru catu mai curend'a conchiamare a congresului metrop., ceea ce dupa cum audimu, reintorcunduse Esc. Sa metropolitulu a casa, va si face catu se va pot6 mai curendu. —

Cincu mare

in diu'a SS. Petru si Pavelu 1870.

Pare ca si elementele s'au congiuratu, asupra scaunului Cincului mare, ca-ce in 13 Maiu — in diu'a nefericirei Boiului mare — dupa am6dia se descarc6 o vreme impregnata, cu p6tra si petrecuta de o volbura mare, fulgere si tunetu, pe hotarulu Rujii, de catra Agnit'a si intr'o clipa de 6ra nimici holdele, care apromitea unu secerisulu imbelsugatu tieranilorulu din Ruj'a, si innec6 parte in valea Rujii parte in Harthibaciu 36 de vite.

6menii cei mai betrani nu -si aducu aminte se fia fostu vreodata campulu Rujii, cercetatu de unu atare 6spe pericolosu.

Pagub'a constatata trece preste 22 mii floreni v. a. In specie pagub'a in vitele de cai perite se urca la d6ua mii floreni, pe care pagubasii o ceru judecator6sca dela doi romani si unu sasu, cari au pazitu pe rondu stav'a in diu'a aceea si fiinduca ei au manatu stav'a in satu, s6u fiinduca ei n'au fostu si nu suntu siolomonari, c6 se fi fostu in stare a int6rce vremea si a o comanda dupa placu in alte regiuni, ar' fi ei obligati la despagubire dupa unu contractu de societate singuru din partea comitetulu comunale, ca reprezentanti'a comunei, fauritu si subscrisu.

In desiertu au respunsu acusatii romani inaintea judecatorii, ca pentru atare intemplantaria nu se p6te cere cu efectu legale nici unu feliu de recarpire de dauna, ca-ce in intielesulu §-lui

Mari'a Sa este decisu a mai prelungi sesiunea acést'a a camerei inca cu cateva zile.

Mari'a Sa este decisu a nu se departá cu o linia macaru dela calea ce i va desemná camer'a si-a se conformá totudéun'a cu vointi'a tieriei, es-presa in acésta adunare nationale.

D. primu-ministru Iepureanu, suinduse la tribuna, aréta, ca in urm'a esplicariloru dintre d. presedinte alu camerei si M. S. Domnulu, a avutu curagiulu a-si retráge demisi'a. Si acum inse este la ordinele camerei. E detoriu totudeodata a dá séma de conduit'a dloru din trecutu si vederile dloru pentru viitoriu.

Mai incolo vorbesce despre folósele ce le a adusu regimulu acesta in 2 luni, una economia de vr'o 5 mil. pe chartia si in gura, se voru vede mai bine in „Monitoriu“, apoi inchiiaia despre politic'a interna asia:

Catu despre interioru, min. se voru sili a relevá moralitatea publica, si facu apelu la controlulu camerei, ca-ci cu catu guvernulu va fi mai multu controlatu cu atatu si elu va controlá pe agentii sei.

Repete ér', ca si-au retrasu demisiunile si citeste mesagiulu, prin care se prelungesce sesiunea pana la 8 Iuliu.

D. Ioane Ghica aréta, ca s'a vorbitu incidentalu de insarcinarea ce i s'a datu de M. S. de a formá ministeriulu si ca s'a disu, ca dsa n'a primit'o, din caus'a situatiunei finantiale, a unoru dificultati finantiale.

D. Costa-Foru inse n'a completatu ide'a. In adeveru a fostu chiamatu a formá cabinetulu, inse dsa nu facea parte nici din maiortate nici din minoritate. Nu -si putea dar' luá responsabilitatea, ca-ci celu d'antaiu lucru ar' fi fostu disolvarea camerei.

N'ar fi pututu dsa se se presente in faci'a cameraloru acelea, se le céra unu votu de incredere. Situati'a finantiale erea grea, bugetulu erá votatu cu unu mare deficitu. Situati'a erea anormale: nu puté cheltuí 1 si diumetate milionu pe luna fara unu votu alu camerei, mai alesu aiu camerei deputatoru, camer'a finantielu. Asia dar' nu cifr'a venituriloru si a cheltuieliloru a fostu greutatea: ea erá ca nu puté cheltuí fara unu votu alu camerei.

D. presedinte Costa-Foru repeta ceea ce a spusu in privinti'a dlui Ioane Ghica, dicundu, ca asia a relatatu cum M. S. i a spusu.

Dupa aceste camera pretende in caus'a judaniloru, cá in intielesulu legiloru sustatórie se nu se admita la licitarea mósiiloru statului. Apacaturile, cu cari se reasiedia min. Iepureanu in fruntea tieriei nu i promitu multa stabilitate. —

— Procesulu dela Cuca-Maeai, cu maltratarile incusitiunei la furtulu de sub gubern. rosiloru, s'a terminatu in 7 Iuliu a. c. Toti s'au achitatu séu absolvatu cá si celu dela Tecuciu cu judanii. — La Giurgiu se venéza dupa bulgari si se prindu si romani, cari trecu de frica la Turci'a. Ore ér' se reincépa si miscarile bulgare in Turci'a? Avangarda porniriloru rusesci? — Se mai publica premiarile si rezultatele invetiamenteloru, cari suntu fórté imbucuratórie. Numai crescere nationale! La 10 carra de sciintia trebuie unulu de prudintia si 20 de entusiasmu si simtiu nationale, ca-ce altfelu ainii cosmopoliti ér' voru calari pe spatele romanului! — O vai! Testamentulu repausatului Basiot'a a apucatu pe mani sacrilege?! Quid non mortalia pectora cogis auri sacra fames! Vomu publica. —

„Augsb. Allg. Ztg.“ si alte diurn. germane descriindu situatiunea Romaniei mergu pana a dice, ca ministeriulu Iepureanu are de cugetu a duce lucrulu pana la revisiunea constitutiunei, incuragindulu, cá se nu céda, ci se disolve camere preste camere, pana candu nu va reesi cu conservatismulu cosmopoliticu, nadasinduse simtiulu nationale. „Tr. Carp.“ lauda min. Iepureanu cá nationale. Ore cine vre se insiele si cine va deveni insielatu?! —

ROM'A. Infalibilitatea s'a prochiarnatu, inse nu cu unanimitate, ci cu opositiune de 223 insi cu abtienti cu totu. Va nasce si acésta posna, multe neajunse, in Austri'a placetu regiu, la Cesarisme ambrosia, ca-ce li s'a facutu prospectu de a poté domni cu absolutismu, cá si Pap'a cu infalibilismu. —

Florenti'a 15 Iuliu. Francesii voru pa-

rasí statulu papalu si trupele italiane lu voru ocupá in tacere. —

Post'a mai nóua. In camer'a din Pest'a in siedinti'a din 16 Iuliu, dupa atata tava-tura totu se primí proiectulu de organizarea municipieloru, cá base la desbaterea speciale si ad. cu 203 voturi in contra la 145, 54 era departati. —

Florenti'a. In septeman'a viitória francesii voru desierta statulu romanu de trupele ocupatórie si armat'a italiana le va suplini loculu mergundu la Rom'a. Armat'a francesa se concentréza in trei puncte catra resaritu, si dela Algeri'a, unde plecaserá naile mai eri, se astépta trupele algeritane negritiane se sosésca la Marsilea. —

Turci'a arméza deodata preste capu. Foculu nou din Constantinopole a mai mistuitu alte 1500 case de familie paupere. —

In Iasi judanii amenintia viéti'a romaniloru. Unu fetiorasiu de judanu scrise pe usi'a loru din afara: „Fratii mei! Ddiu voiesce se móra romanii!“ si „Secolulu“ scrie, ca s'au fostu luat mesuri de a se departa ocaziunea la frecari, inse unu oficiru colonelulu Costaforu in locu re reclame, veni in fruntea judaniloru si mustrá pe soldatulu, care opriea pe judani a merge intr'o gradina, cu romanii, cari suntu amenintiati si cu proclamatiunea de susu, la care provóca „Secolulu“ cu cuvintele: „Nenoroceia ne astépta! Ea este sosita la usi'a Romaniei; punetive in sigurantia viéti'a; si nationalitatea nóstra e in periculu, se ne punemu in stare de aparare“. — S'a inchiiaiatu in caus'a acésta si procesu verbalu. —

Novissimu. Francesii au trecutu Rinulu.

Provocare!

Volitorii de a luá parte la adunarea generale a Asociatiunei transilvane pentru literatur'a si cultur'a poporului romanu, carea se va tiené in 8 Augustu a. c. st. n. in Naseudu, suntu de nou rogati cu tóta onórea, cá se binevoliesca a face pana in 15 Iuliu, eventualmente pana in 25 Iuliu a. c. st. n. cunoscutu comitetulu arangiatoriu din Naseudu, pentru midiolocirea incortelarei cuvenite. — Naseudu in 13 Iuliu 1870.

Comitetulu arangiatoriu pentru primirea Asociatiunei transilvane romane.

Nr. 65.

2—3

Escriere de concursu.

La gimnasiulu romanu din Naseudu, la care cu 1-a Septembre a. c. se va deschide si a VIII-a clase, este vacante una statiune de profesoru ordinariu, cu unu salariu de 600 fl. v. a. si 80 fl. v. a. relutu de locuinta.

Aspirantii de a fi alesi si denumiti de atare profesore voru avé a documenta:

a) cumca au avutu pana acuma una portare buna morale;

b) cumca sciu perfectu limb'a romana, care este limba invetiamentului;

c) cumca au depusu ecsamele de maturitate cu succesu bunu;

d) cumca au absolvitu cursulu filosoficu la veruna facultate filosofica;

e) cei, cari pre langa limb'a romana voru avé si cunoscinti'a perfecta a limbei maghiare si germane, apoi cari voru fi sierbitu si la alte gimnasia publice cá profesori cu succesu bunu, precum si, cari voru fi depusu censura de profesore, se voru preferi.

Competitorii la acést'a statiune au de a-si asterne suplicele la subscrisulu comitetu administratoriu de fundurile scolastice in Naseudu multu pana in 10 Augustu 1870.

Din siedinti'a comitetului administratoriu de fondurile scolastice.

Naseudu 7 Iuliu 1870.

Leontinu Lucchi m/p.,
vice-presedinte.

Elia Burduhosu m/p.,
secret. substit.

Asudatulu pitióreloru

se póte vindecá in restimpu de 8 pana in 12 zile, fara cá patimasiulu se fia impededatu dela ocuparea sa dilnica in restimpu ce intrebuintiéza midiolócele curarei.

Medicamentele ce facu de lipsa la acésta se afla la d. Fabik apotecariu in Brasiovu; Carl Müller apotecariu in Sibiiu; Hermann Krauss negotiatoriu in Fagarasiu; Binder apotecariu in Clusiu; Albert Jeney apotecariu in Tergulu Muresiu; Mauritiu de Biró apotecariu in Alb'a Iulia; Riszdörfer apotecariu in Bucuresci.

Comandari deadreptulu se efectuaza indata cu intórcerea postei de catra comerciantu **M. Herz** in Presmeru (Tartlau) langa Brasiovu g. 10—12

Se afla la

A. Reichard et Comp.

in Vien'a Elisabethstrasse 6, in Pest'a Deákplatz 3, in Prag'a Brenntegasse 46, in Triestu Via Ponte rosso 3, in Clusiu Alte Burg 213, in Lemberg Wallgasse 288, in Carlsbad Mühlbadgasse 480,

BIBLIA,

séu

sant'a scriptura a testamentului vechiu si nou,

in limb'a germana, maghiara, boema, polóna, italiana, romana, slovena, evreica, gréca, angla, franca, turcéscá, chinea si in multe alte limbe dupa catalogu, care se dá gratis.

Comandari in pretiu de 5 fl. v. a. se ecsecuta gratis si francate. 8—12

CURSURILE

la bursa in 19 Iuliu 1870 sta asia:

Galbini imperatesci	—	—	6 fl. 10	cr. v. a.
Napoleoni	—	—	11 „ 40	„ „
Augsburg	—	—	130 „ 50	„ „
London	—	—	132 „ 75	„ „
Impromotulu nationalu	—	—	59 „ —	„ „
Obligatiile metalice vechi de 5%	—	—	50 „ —	„ „
Obligatiunile rurale ungare	—	—	75 „ —	„ „
„ „ temesiane	—	—	69 „ —	„ „
„ „ transilvane	—	—	69 „ —	„ „
„ „ croato-slav.	—	—	— „ —	„ „
Actiunile bancel	—	—	664 „ —	„ „
„ creditului	—	—	199 „ —	„ „

10.000
dileri la drumulu de feru
afla ocupatiune durabila la cladirea drumului
de feru langa Sibiiu pe langa una tacsá de
1 fiorinu v. a. pe di.
Insinuarile se facu in Sibiiu afara de tranjamentu la
inceputulu drumului spre Medlasiu.